

C/2024/7066

4.12.2024

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Etyczna sztuczna inteligencja i dostęp przedsiębiorstw typu start-up do obliczeń superkomputerowych

(C/2024/7066)

Sprawozdawca:	Emil BOC (RO/EPL), burmistrz Klużu-Napoki
Dokumenty źródłowe:	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie wspierania przedsiębiorstw typu start-up i innowacji w obszarze godnej zaufania sztucznej inteligencji COM(2024) 28 final Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2021/1173 w odniesieniu do inicjatywy EuroHPC dla przedsiębiorstw typu start-up w celu wzmocnienia wiodącej pozycji Europy w dziedzinie godnej zaufania sztucznej inteligencji COM(2024) 29 final

I. ZALECANE POPRAWKI

COM(2024) 29 final

Poprawka 1

Motyw 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Od 2021 r., kiedy przyjęto rozporządzenie Rady (UE) 2021/1173, w dziedzinie sztucznej inteligencji (AI) odnotowano ogromny postęp techniczny i stała się ona wysoce strategiczną i sporną dziedziną na całym świecie. Unia odgrywa wiodącą rolę w staraniach na rzecz wspierania odpowiedzialnych innowacji w dziedzinie godnej zaufania sztucznej inteligencji przy jednoczesnym ustanawianiu zabezpieczeń i rozwijaniu skutecznego zarządzania .	Od 2021 r., kiedy przyjęto rozporządzenie Rady (UE) 2021/1173, w dziedzinie sztucznej inteligencji (AI) odnotowano ogromny postęp techniczny i stała się ona wysoce strategiczną i sporną dziedziną na całym świecie. Unia odgrywa wiodącą rolę w staraniach na rzecz wspierania odpowiedzialnych innowacji w dziedzinie godnej zaufania sztucznej inteligencji przy jednoczesnym ustanawianiu zabezpieczeń i rozwijaniu skutecznego wielopoziomowego sprawowania rządów .

Uzasadnienie

Rozporządzenie z 2021 r. zmienione nowym wnioskiem z 2024 r. wskazuje jako cel w art. 3 ust. 1 „wspieranie dwojakiej transformacji oraz rozwoju kluczowych umiejętności na potrzeby europejskiej nauki i europejskiego przemysłu”: nie jest to możliwe bez współpracy między unijnym, krajowym, lokalnym i regionalnym szczeblem sprawowania rządów. Ponadto zgodnie z art. 3 ust. 2 lit. b) rozporządzenia z 2021 r. celem wyraźnie jest „poszukiwanie synergii z odpowiednimi działaniami i programami na szczeblu unijnym, krajowym i regionalnym, zwłaszcza z tymi wspierającymi wdrażanie innowacyjnych rozwiązań, edukację i rozwój regionalny, w stosownych przypadkach”.

Poprawka 2

Motyw 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Nowy cel umożliwiłby Wspólnemu Przedsięwzięciu prowadzenie działań w dziedzinach nabywania i eksploatacji superkomputerów przeznaczonych na potrzeby sztucznej in-	Nowy cel umożliwiłby Wspólnemu Przedsięwzięciu prowadzenie działań w dziedzinach nabywania i eksploatacji superkomputerów przeznaczonych na potrzeby sztucznej inteli-

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
teligencji lub partycji superkomputerów, aby umożliwić szybkie uczenie się maszyn i trenowanie systemów sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia. Wspólne Przedsięwzięcie powinno również mieć możliwość stworzenia nowego trybu dostępu do swoich zasobów obliczeniowych dla przedsiębiorstw typu start-up zajmujących się AI i szerszej społeczności naukowej zajmujących się AI oraz opracowania specjalnych zastosowań AI zoptymalizowanych na potrzeby eksploatacji na jego superkomputerach. Zmiany te umożliwią Wspólnemu Przedsięwzięciu oferowanie mocy i usług obliczeniowych dostosowanych do potrzeb w celu wspierania trenowania i rozwoju AI na dużą skalę oraz jej absorpcji w Unii, co nie jest wykonalne w ramach obecnego rozporządzenia.	gencji lub partycji superkomputerów, aby umożliwić szybkie uczenie się maszyn i trenowanie systemów sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia. Wspólne Przedsięwzięcie powinno również mieć możliwość stworzenia nowego trybu dostępu do swoich zasobów obliczeniowych dla przedsiębiorstw typu start-up zajmujących się AI i szerszej społeczności naukowej zajmujących się AI oraz opracowania specjalnych zastosowań AI zoptymalizowanych na potrzeby eksploatacji na jego superkomputerach. Zmiany te umożliwią Wspólnemu Przedsięwzięciu oferowanie mocy i usług obliczeniowych dostosowanych do potrzeb w celu wspierania trenowania i rozwoju AI na dużą skalę oraz jej absorpcji w Unii, w państwach członkowskich i regionach UE , co nie jest wykonalne w ramach obecnego rozporządzenia.

Uzasadnienie

Uzasadnienie tej poprawki jest takie samo jak uzasadnienie poprawki KR-u do motywu 2 powyżej. Ponadto zaproponowana przez KR poprawka do motywu 5 wniosku z 2024 r. odnosi się do art. 3 lit. d) rozporządzenia z 2021 r., który ma na celu zapewnienie „szerokiemu gronu użytkowników z sektora publicznego i prywatnego w Europie usług obliczeniowych i usług w zakresie danych”. Ogólnie rzecz biorąc, szereg regionalnych ekosystemów innowacji działa w synergii z centrami innowacji cyfrowych w ramach programu „Cyfrowa Europa” oraz w coraz większym stopniu rozwija i wykorzystuje modele i zastosowania sztucznej inteligencji. Ekosystemy te mogą służyć jako potężna siła napędowa wprowadzania nowych rozwiązań technologicznych zaspokajających potrzeby społeczne.

Poprawka 3

Art. 1 pkt 1 lit. a) ust. 3c)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
„fabryka sztucznej inteligencji” oznacza scentralizowany lub rozproszony podmiot zapewniający infrastrukturę usług obliczeń superkomputerowych sztucznej inteligencji, w skład którego wchodzi: superkomputer przeznaczony na potrzeby sztucznej inteligencji lub partycja superkomputera przeznaczona na potrzeby sztucznej inteligencji, powiązane centrum danych, specjalny dostęp i usługi obliczeń superkomputerowych ukierunkowane na sztuczną inteligencję oraz przyciąganie i tworzenie puli talentów w celu zapewnienia kompetencji koniecznych do wykorzystywania superkomputerów na potrzeby sztucznej inteligencji.”;	„fabryka sztucznej inteligencji” oznacza scentralizowany lub rozproszony podmiot zapewniający infrastrukturę usług obliczeń superkomputerowych sztucznej inteligencji, w skład którego wchodzi: superkomputer przeznaczony na potrzeby sztucznej inteligencji lub partycja superkomputera przeznaczona na potrzeby sztucznej inteligencji, powiązane centrum danych, specjalny dostęp i usługi obliczeń superkomputerowych ukierunkowane na sztuczną inteligencję oraz przyciąganie i tworzenie puli talentów w celu zapewnienia kompetencji koniecznych do wykorzystywania superkomputerów na potrzeby sztucznej inteligencji, z naciskiem na wykorzystanie regionalnej i lokalnej wiedzy fachowej oraz zasobów.

Uzasadnienie

Ukierunkowane na konkretny obszar podejście do fabryk sztucznej inteligencji i superkomputerów jest korzystne dla wzrostu lokalnego i regionalnego.

Poprawka 4

Art. 1 pkt 2)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
w art. 3 ust. 2 dodaje się lit. h) w brzmieniu: „h) rozwój i eksploatacja fabryk sztucznej inteligencji w celu wsparcia dalszego rozwoju wysoce konkurencyjnego i innowacyjnego ekosystemu sztucznej inteligencji w Unii.”	w art. 3 ust. 2 dodaje się lit. h) w brzmieniu: „h) rozwój i eksploatacja, we współpracy z lokalnymi i regionalnymi zainteresowanymi stronami , fabryk sztucznej inteligencji w celu wsparcia dalszego rozwoju wysoce konkurencyjnego, innowacyjnego, dostępnego

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	i interoperacyjnego ekosystemu sztucznej inteligencji w Unii, w państwach członkowskich i regionach UE. "

Uzasadnienie

Interoperacyjność i dostępność ekosystemów sztucznej inteligencji mają kluczowe znaczenie dla zainteresowanych stron na szczeblu lokalnym i regionalnym. Zapewnienie tych wspólnych standardów nie tylko ułatwiłoby przepływ danych, ale także pobudziłoby innowacje i wzrost gospodarczy na szczeblu lokalnym i regionalnym.

Poprawka 5

Art. 1 pkt 3) ppkt (viii)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
współdziałanie z innymi fabrykami sztucznej inteligencji, udostępnianie ich usług w całej Europie oraz współpraca z centrami kompetencji i centrami doskonałości EuroHPC, a także z odpowiednimi inicjatywami Unii w zakresie sztucznej inteligencji, takimi jak centra przedsiębiorstw typu start-up zajmujących się sztuczną inteligencją, ekosystemy sztucznej inteligencji i danych, ośrodki testowo-doświadczalne w dziedzinie sztucznej inteligencji, europejska centralna platforma sztucznej inteligencji, centra innowacji cyfrowych ukierunkowanych na sztuczną inteligencję, związane ze sztuczną inteligencją Wspólnoty Wiedzy i Innowacji Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii, odpowiednie europejskie infrastruktury badawcze i inne powiązane inicjatywy.	współdziałanie z innymi fabrykami sztucznej inteligencji, udostępnianie ich usług w całej Europie oraz współpraca z centrami kompetencji i centrami doskonałości EuroHPC, a także z odpowiednimi inicjatywami Unii w zakresie sztucznej inteligencji, takimi jak centra przedsiębiorstw typu start-up zajmujących się sztuczną inteligencją, ekosystemy sztucznej inteligencji i danych, ośrodki testowo-doświadczalne w dziedzinie sztucznej inteligencji, europejska centralna platforma sztucznej inteligencji, centra innowacji cyfrowych ukierunkowanych na sztuczną inteligencję, związane ze sztuczną inteligencją Wspólnoty Wiedzy i Innowacji Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii, odpowiednie europejskie infrastruktury badawcze i inne powiązane inicjatywy na poziomie współpracy europejskiej, państw członkowskich i regionów UE.

Uzasadnienie

Takie samo jak w przypadku poprawek 2 i 3 powyżej.

Poprawka 6

Art. 1 pkt 4)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
w art. 9 ust. 5 dodaje się lit. g) w brzmieniu: g) w przypadku superkomputerów przeznaczonych na potrzeby sztucznej inteligencji do jednostek przyjmujących zastosowanie mają następujące dodatkowe kryteria wyboru: (i) bliskość z ustanowionym ośrodkiem przetwarzania danych; (ii) wizja, plany i zdolność jednostki przyjmującej do sprostania wyzwaniom związanym z ekosystemem przedsiębiorstw typu start-up i badań naukowych oraz innowacji w zakresie sztucznej inteligencji oraz społecznością użytkowników sztucznej inteligencji, a także zapewniania wspierającej scentralizowanej lub rozproszonej usługi obliczeń superkomputerowych ukierunkowanej na sztuczną inteligencję;	w art. 9 ust. 5 dodaje się lit. g) w brzmieniu: g) w przypadku superkomputerów przeznaczonych na potrzeby sztucznej inteligencji do jednostek przyjmujących zastosowanie mają następujące dodatkowe kryteria wyboru: (i) bliskość z ustanowionym ośrodkiem przetwarzania danych; (ii) wizja, plany i zdolność jednostki przyjmującej do sprostania wyzwaniom związanym z ekosystemem przedsiębiorstw typu start-up i badań naukowych oraz innowacji w zakresie sztucznej inteligencji oraz społecznością użytkowników sztucznej inteligencji, a także zapewniania wspierającej i dostępnej , scentralizowanej lub rozproszonej usługi obliczeń superkomputerowych ukierunkowanej na sztuczną inteligencję;

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>(iii) jakość i adekwatność doświadczenia i wiedzy fachowej dostępnych w planowanym zespole, który byłby odpowiedzialny za wspierające środowisko ukierunkowanych na sztuczną inteligencję usług obliczeń superkomputerowych;</p> <p>(iv) plany w zakresie współdziałania i współpracy z innymi fabrykami sztucznej inteligencji, centrami kompetencji EuroHPC i centrami doskonałości EuroHPC oraz z odpowiednimi działaniami w zakresie sztucznej inteligencji, takimi jak centra przedsiębiorstw typu start-up zajmujących się sztuczną inteligencją, ekosystemy sztucznej inteligencji i danych, ośrodki testowo-doświadczalne w dziedzinie sztucznej inteligencji, europejska centralna platforma sztucznej inteligencji, centra innowacji cyfrowych ukierunkowanych na sztuczną inteligencję i inne powiązane inicjatywy;</p> <p>(v) istniejące zdolności i przyszłe plany jednostki przyjmującej w celu przyczynienia się do rozwoju puli talentów.”;</p>	<p>(iii) jakość i adekwatność doświadczenia i wiedzy fachowej dostępnych w planowanym zespole, który byłby odpowiedzialny za wspierające środowisko ukierunkowanych na sztuczną inteligencję usług obliczeń superkomputerowych;</p> <p>(iv) plany w zakresie współdziałania i współpracy z innymi fabrykami sztucznej inteligencji, centrami kompetencji EuroHPC i centrami doskonałości EuroHPC oraz z odpowiednimi działaniami w zakresie sztucznej inteligencji, takimi jak centra przedsiębiorstw typu start-up zajmujących się sztuczną inteligencją, ekosystemy sztucznej inteligencji i danych, ośrodki testowo-doświadczalne w dziedzinie sztucznej inteligencji, europejska centralna platforma sztucznej inteligencji, centra innowacji cyfrowych ukierunkowanych na sztuczną inteligencję i inne powiązane inicjatywy na szczeblu lokalnym i regionalnym.</p> <p>(v) istniejące zdolności i przyszłe plany jednostki przyjmującej w celu przyczynienia się do rozwoju puli talentów, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania rozwoju umiejętności, możliwości szkoleniowych i inicjatyw edukacyjnych dostosowanych do potrzeb społeczności lokalnej;”;</p>

Uzasadnienie

Dostępność usług obliczeń superkomputerowych ma zasadnicze znaczenie. Ponadto utworzenie puli talentów zakłada szczególny nacisk na rozwój kapitału ludzkiego.

Poprawka 7

Art. 1 pkt 9) lit. b)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>„2b) Rada Zarządzająca określa specjalne warunki dostępu do superkomputerów przeznaczonych na potrzeby sztucznej inteligencji i superkomputerów EuroHPC zmodernizowanych na potrzeby zdolności w zakresie sztucznej inteligencji zgodnie z art. 17, uwzględniając szczególne potrzeby ekosystemu przedsiębiorstw typu start-up i badań w dziedzinie sztucznej inteligencji. Obejmuje to specjalny dostęp dla przedsiębiorstw typu start-up. Jedynie wnioski dotyczące opracowania wiarygodnych i etycznych modeli, systemów i zastosowań sztucznej inteligencji, które są zgodne z wartościami UE, kwalifikują się do dostępu.”</p>	<p>„2b) Rada Zarządzająca określa specjalne warunki dostępu do superkomputerów przeznaczonych na potrzeby sztucznej inteligencji i superkomputerów EuroHPC zmodernizowanych na potrzeby zdolności w zakresie sztucznej inteligencji zgodnie z art. 17, uwzględniając szczególne potrzeby ekosystemu przedsiębiorstw typu start-up i badań w dziedzinie sztucznej inteligencji. Obejmuje to specjalny dostęp dla przedsiębiorstw typu start-up. Jedynie wnioski dotyczące opracowania wiarygodnych i etycznych modeli, systemów i zastosowań sztucznej inteligencji, które są zgodne z wartościami UE, kwalifikują się do dostępu. Kryteria dostępu ustala się w sposób przejrzysty i w pełni informuje się o nich opinię publiczną już od wczesnych etapów.”</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 8

Art. 1 pkt 9) lit. b)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>b) dodaje się ust. 2c w brzmieniu:</p> <p>„2c) Warunki dostępu przedsiębiorstw typu start-up oraz małych i średnich przedsiębiorstw dążących do opracowania modeli etycznej sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia z wykorzystaniem zdolności UE w zakresie HPC należy określić tak, by zminimalizować obciążenie administracyjne i elastycznie stosować nowy unijny akt w sprawie sztucznej inteligencji, proporcjonalnie do sytuacji przedsiębiorstw typu start-up oraz małych i średnich przedsiębiorstw.”</p>

Uzasadnienie

Kwestia obciążenia administracyjnego w kontekście regulacji w sprawie sztucznej inteligencji w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw typu start-up została poruszona w poprzedniej opinii KR-u w sprawie sztucznej inteligencji – por. pkt 24 opinii opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej C 97/85 z 28 lutego 2022 r. Chociaż kryteria etyki i odpowiedzialności będą opierać się na zgodności z aktem w sprawie sztucznej inteligencji, powinny być starannie określone do celów dostępu do unijnego HPC w sposób, który pozostaje racjonalnie wykonalny dla przedsiębiorstw typu start-up oraz małych i średnich przedsiębiorstw, ponieważ różnią się one od dużych przedsiębiorstw technologicznych, które mają działy ds. zgodności z przepisami dysponujące znacznymi zdolnościami.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR),

1. Uznaje ważne kroki regulacyjne podjęte w ubiegłym roku w celu zapewnienia innowacyjnego, etycznego i zrównoważonego wykorzystania narzędzi AI w Europie. Podkreśla, że UE jest pierwszym ważnym podmiotem, który wydał kompleksowe ramy prawne w tej dziedzinie i w związku z tym istnieją duże szanse na to, że proponowane przepisy zostaną przyjęte lub wywrą wpływ na późniejsze regulacje.
2. Zauważa, że UE pozostaje w tyle w niektórych obszarach (np. modele ogólnego przeznaczenia lub najnowocześniejsze półprzewodniki). Podkreśla, że UE powinna podjąć kroki w celu sprostania niektórym wyzwaniom strukturalnym związanym z innowacjami (konkurencyjność, fragmentacja i nieodpowiednia integracja rynku cyfrowego, brak ukierunkowania strategicznego, niedoinwestowanie w badania i rozwój, mniejsza uwaga dla modeli biznesowych i dopasowania do rynku oraz płytsze rynki kapitału wysokiego ryzyka). Zaleca stworzenie mechanizmów wsparcia, które mogą pomóc państwom członkowskim i podmiotom regionalnym w przemianie z liderów myśli w liderów rynku.
3. Powtarza, że ambicje Komisji, by uczynić UE światowym liderem w zakresie odpowiedzialnego i ukierunkowanego na ludzi rozwoju sztucznej inteligencji, można zrealizować jedynie przy silnej pozycji władz lokalnych i regionalnych. Władze lokalne i regionalne są najlepiej predestynowane do tego, by przyczynić się do stworzenia warunków sprzyjających rozwojowi inwestycji w sztuczną inteligencję w nadchodzących latach oraz do zwiększenia zaufania do sztucznej inteligencji⁽¹⁾. Ubolewa w związku z tym, że we wniosku dotyczącym rozporządzenia nie uznano roli władz lokalnych i regionalnych we wspieraniu przedsiębiorstw typu start-up zajmujących się sztuczną inteligencją.
4. Przypomina, że KR reprezentuje szczebel władz lokalnych i regionalnych, który jest najbliższy obywatelom i w związku z tym zwraca szczególną uwagę na poszanowanie indywidualnych i zbiorowych praw obywateli w procesie wykorzystywania i rozwoju technologii cyfrowych. Stwierdza, że konkurencyjność i suwerenność technologiczna UE wymaga praktycznych działań następczych w związku z uznaniem wielopoziomowego sprawowania rządów i roli regionalnych ekosystemów badań naukowych i innowacji. Proponuje, by w przyszłości rozszerzyć zarząd Euro HPC o przedstawiciela Europejskiego Komitetu Regionów w charakterze obserwatora jako przedstawiciela politycznego dysponującego wsparciem administracyjnym.

⁽¹⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Europejskie podejście do sztucznej inteligencji – akt w sprawie sztucznej inteligencji (zmieniona opinia) (Dz.U. C 97 z 28.2.2022, s. 60).

5. Zwraca uwagę na znaczenie konsorcjów uniwersyteckich w realizacji programu badań nad sztuczną inteligencją. Podkreśla znaczenie współpracy między różnymi zainteresowanymi stronami – przedsiębiorstwami o ugruntowanej pozycji, przedsiębiorstwami typu start-up, uniwersytetami, podmiotami publicznymi i organizacjami pozarządowymi – w tworzeniu ekosystemów innowacji o silnym komponente nastawienia na konkretny obszar, które mogą lepiej sprostać wyzwaniom i wykorzystać możliwości stwarzane przez sztuczną inteligencję.
6. Zauważa, że jednym z głównych wyzwań związanych z nowymi technologiami, w tym ze sztuczną inteligencją, jest interoperacyjność. Przypomina w związku z tym o barierach gospodarczych i technicznych utrudniających udostępnianie i wykorzystywanie danych na różnych platformach i w różnych celach. Sugeruje zatem wykorzystanie potencjału prawdziwie interoperacyjnych obliczeń superkomputerowych, które rozwiązałyby obawy lokalnych i regionalnych zainteresowanych stron, a jednocześnie pobudzały wzrost ukierunkowany na konkretny obszar.
7. Podkreśla wyzwanie, jakim jest umożliwienie konstruktywnego zaangażowania i konsultacji z lokalnymi społecznościami regionalnymi i wszystkimi zainteresowanymi stronami, których dotyczy wdrażanie sztucznej inteligencji, w celu uwzględnienia ich obaw i informacji zwrotnych. Proces zaangażowania obejmuje aktywne poszukiwanie informacji, rozwiązywanie problemów i uwzględnianie informacji zwrotnych od różnych grup.
8. Podkreśla potrzebę stworzenia prostszych i jaśniejszych zasad dostępu do istniejącej infrastruktury obliczeń superkomputerowych oraz rozwoju nowych superkomputerów. Zauważa potrzebę przygotowania zarówno istniejących, jak i przyszłych superkomputerów do wykorzystania ich w szkoleniu nowych modeli AI ogólnego przeznaczenia, zbudowanych zgodnie z wymogami etycznymi oraz wymogami w zakresie bezpieczeństwa i zarządzania danymi określonymi w akcie w sprawie AI.
9. Podkreśla, że dostęp do danych, a zwłaszcza danych dobrej jakości, ma zasadnicze znaczenie dla szkolenia modeli AI i testowania zastosowań AI. Uważa, że korzystne byłyby wysiłki na rzecz normalizacji danych w oparciu o europejską systematykę, że AI mogłaby być wykorzystywana do neutralnej organizacji przestrzeni danych i że dostawcy usług powinni dążyć do oferowania takich systemów AI w sposób neutralny i godny zaufania.
10. Stwierdza, że ludzie muszą zachować kontrolę nad systemami AI, które muszą być zgodne z autonomią człowieka, jego godnością i uprawnieniami decyzyjnymi. Zaznacza, że rozwój i wdrażanie AI powinny zwiększać dobrobyt ludzi, wspierać cele społeczne i przyczyniać się do zrównoważenia środowiskowego.
11. Uważa, że dostosowanie, rozszerzenie i uzupełnienie istniejących programów, takich jak regionalne doliny innowacji lub centra innowacji cyfrowych, mogłoby pomóc europejskim przedsiębiorstwom typu start-up i przedsiębiorstwom o ugruntowanej pozycji osiągnąć konkurencyjność na rynku światowym. Nalega, aby procedury finansowania dla przedsiębiorstw typu start-up w dziedzinie AI: (1) były oferowane jak najszybciej, aby pomóc przedsiębiorstwom w osiągnięciu większej elastyczności; (2) zachęcały do inwestycji w fazie początkowej; (3) wspierały przedsiębiorstwa po rozpoczęciu działalności; (4) uwzględniały fakt, że wysoki odsetek finansowanych przedsiębiorstw typu start-up może upaść (sposób myślenia „upaść, by osiągnąć sukces”).
12. Sugeruje zbadanie, czy organizacja podobna do tej, która istnieje już w dziedzinie energii jądrowej, finansowana ze środków publicznych i odpowiedzialna wobec społeczeństwa, może zapewnić powszechny dostęp do korzyści płynących z badań nad sztuczną inteligencją w całym przemyśle i społeczeństwie. Jednocześnie dostrzega ryzyko nadmiernej regulacji i istnienia zbyt wielu europejskich agencji regulacyjnych, co zwiększy obciążenia biurokratyczne.
13. Podkreśla, że rozwój AI w Europie powinien równoważyć przejrzystość, rozliczalność i sprawiedliwość z potrzebą prędkiego działania w szybko zmieniającym się środowisku technologicznym. Podkreśla, że należy wziąć pod uwagę kwestie etyczne związane z trenowaniem, takie jak własność intelektualna, stronniczość (w tym dyskryminację ze względu na płeć, dyskryminację rasową i inne jej formy) oraz różnorodność, a także zagadnienia związane z wdrażaniem AI, takie jak bezpieczeństwo i prywatność, przepaść cyfrowa oraz wpływ na zachowanie. Zaznacza, że systemy AI powinny być projektowane i kontrolowane w taki sposób, by zapobiegać uprzedzeniom i je łagodzić, zapewniając wszystkim osobom i społecznościom sprawiedliwe i równe wyniki.
14. Proponuje uwzględnienie i udokumentowanie środków ochrony prywatności i bezpieczeństwa danych, które mają na celu ochronę informacji szczególnie wrażliwych wykorzystywanych przy opracowywaniu i szkoleniu sztucznej inteligencji. Uwzględnienie i dokumentowanie solidnych środków ochrony prywatności i danych, w tym szyfrowania, kontroli dostępu i regularnych audytów, chronią dane wrażliwe przed zagrożeniami cybernetycznymi. Dokumentowanie tych środków zapewnia jasny i wykonalny plan ochrony integralności i poufności danych.
15. Uważa, że potrzebne są nowe strategie polityczne, które pomogą w stworzeniu wykwalifikowanej siły roboczej zdolnej zarówno do rozwijania sztucznej inteligencji i technologii obliczeń superkomputerowych, jak i do pracy z nimi. Zauważa, że instytucje UE mogą pomóc w harmonizacji strategii państw członkowskich dotyczących talentów w zakresie AI, aby zaspokoić obecne i przyszłe potrzeby przedsiębiorstw typu start-up w sektorach AI i obliczeń superkomputerowych. Zwraca uwagę na znaczenie ochrony praw i prywatności pracowników, tak by oparte na AI narzędzia nadzoru nie służyły do monitorowania pracowników.

16. Zachęca do opracowywania międzyregionalnych projektów w zakresie AI łączących transgraniczną wiedzę fachową i zasoby oraz wspieranych przez unijne mechanizmy finansowania, takie jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Popiera tworzenie regionalnych centrów talentów koncentrujących się na zaawansowanych szkoleniach w zakresie AI oraz ściśle współpracujących z lokalnymi uniwersytetami i ośrodkami szkolenia zawodowego, aby zatrzymać lokalne talenty, wspierać regionalne systemy innowacji i przyciągać ekspertów międzynarodowych.
17. Zaleca tworzenie regionalnych „piaskownic” umożliwiających lokalne testowanie technologii AI i mogących dostarczyć danych i spostrzeżeń na potrzeby szerszych dostosowań polityki UE. Popiera tworzenie sieci takich piaskownic regionalnych, które dzielą się doświadczeniami i najlepszymi praktykami, a przez to stopniowo zapewniają spójność i zgodność innowacji między regionami.
18. Uważa, że przedsiębiorstwa typu start-up i MŚP w dziedzinach wymagających dużej ilości danych, takich jak AI, mogą korzystać ze wsparcia specjalnych zespołów, będących ewentualnie częścią fabryk AI, które mogą pomóc zainteresowanym podmiotom regionalnym w rozwijaniu pomysłów od koncepcji po testowanie z wykorzystaniem zasobów obliczeń superkomputerowych. Sugeruje utworzenie specjalnych zespołów w centrach obliczeń superkomputerowych, które specjalizowałyby się w zastosowaniach AI.
19. Sugeruje rozpoczęcie projektów pilotażowych wykorzystujących obliczenia superkomputerowe na potrzeby wyzwań sektora publicznego, takich jak zarządzanie ruchem, nadzór nad zdrowiem publicznym i monitorowanie środowiska. Popiera rozwój inicjatyw na rzecz inteligentnych miast, w których wykorzystuje się europejskie zasoby obliczeń superkomputerowych do analizy dużych zbiorów danych, co usprawnia planowanie przestrzenne i świadczenie usług publicznych.
20. Uważa, że coroczny konkurs związany z AI koncentrujący się na rozwiązywaniu problemów regionalnych, takich jak związane z opieką zdrowotną, rolnictwem lub transportem, obejmujący znaczne nagrody i środki finansowe na rozwijanie udanych rozwiązań na dużą skalę, może przyczynić się do rozwoju konkurencyjnego ducha w uczestniczących regionach. Uważa, że partnerstwa zawierane z lokalnymi uniwersytetami w celu zorganizowania tych konkursów mogą wzmocnić niezbędne kontakty z zainteresowanymi stronami.
21. Zauważa, że jeżeli ramy prawne na to pozwalają, wprowadzenie zachęt podatkowych dla MŚP zajmujących się AI, w tym odliczeń wydatków na badania i rozwój, oraz dla inwestorów w technologie AI, usprawnienie procesu rejestracji przedsiębiorstw typu start-up i zmniejszenie obciążeń biurokratycznych może stworzyć bardziej sprzyjające środowisko dla rozwoju i wdrażania AI.
22. Popiera tworzenie klastrów AI koncentrujących się na konkretnych gałęziach przemysłu, w których Europa ma przewagę konkurencyjną, takich jak przemysł motoryzacyjny, usługi finansowe lub opieka zdrowotna. Zachęca do rozwijania formalnych i nieformalnych powiązań między różnymi klastrami w całej UE w celu ułatwienia wymiany wiedzy i innowacji w tej dziedzinie.
23. Uważa, że dotacje na badania mające konkretnie na celu rozwój ekologicznych technologii AI, takich jak zmniejszenie zużycia energii przez systemy AI, optymalizacja algorytmów dotyczących odnawialnych źródeł energii oraz wykorzystywanie AI do monitorowania wpływu na środowisko i zarządzania nim, pomogłyby osiągnąć europejskie cele w zakresie zrównoważonego rozwoju.
24. Podkreśla kluczową rolę zachęcania do patentowania europejskich technologii w zakresie sztucznej inteligencji w celu wspierania innowacji i utrzymania globalnej konkurencyjności. Zwraca uwagę, że wspieranie ulepszonych ram własności intelektualnej i patentowania może znacząco pobudzić rozwój najnowocześniejszych europejskich rozwiązań w zakresie sztucznej inteligencji. Akcentuje, że tworzenie sprzyjających warunków dla patentów może zachęcić do prowadzenia większej liczby badań i inwestycji w tej dziedzinie.
25. Z zalem stwierdza, że pomimo powtarzających się zobowiązań Komisji Europejskiej oczekiwany poziom inwestycji, wzrostu gospodarczego i miejsc pracy związanych z AI nie został osiągnięty ani ze środków publicznych, ani ze źródeł prywatnych, i odnotowuje niedawne dyskusje państw członkowskich UE w Radzie na temat ograniczenia przyszłego finansowania badań naukowych i innowacji.
26. Sugeruje wprowadzenie ukierunkowanych inicjatyw i mechanizmów finansowania w celu wsparcia naukowców i przedsiębiorstw w zabezpieczeniu patentów na europejskie innowacje w dziedzinie sztucznej inteligencji, co umocni pozycję Europy jako lidera w tym sektorze.

27. Zauważa, że wniosek jest zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności określonymi w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej, ponieważ udostępniając swoje zdolności w zakresie obliczeń superkomputerowych innowacyjnym europejskim przedsiębiorstwom typu start-up, UE wraz ze swoimi państwami członkowskimi może zwiększyć swoją suwerenność technologiczną i konkurencyjność na świecie.

Bruksela, 9 października 2024 r.

Vasco ALVES CORDEIRO
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
